

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Митна справа»
на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Товарознавство та експертиза в митній справі»
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	магістр

ПБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Рачинська Зоя Павлівна

старший викладач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

Контактний телефон	+38-050-982-76-45, +38-067-105-16-25
Електронна адреса	Zojar87@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tpt.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування знань і навичок у студентів щодо прийняття управлінського рішення для виходу підприємства на конкретний зовнішній ринок, урахування особливостей митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; організації і здійснення митного контролю та митного оформлення при переміщенні товарів і транспортних засобів; розміщення товарів і транспортних засобів у певні митні режими залежно від мети переміщення; набуття практичних навичок щодо здійснення митного контролю та пропуску через митний кордон України окремих видів товарів, а також предметів і транспортних засобів, що належать громадянам України, організаціям та особам, які користуються на території України митними пільгами.
Тривалість	6 кредитів ЄКТС/180 годин (лекції 18 год., практичні заняття 54 год., самостійна робота 108 год.)
Форми та методи навчання	Лекції (бесіди, роз'яснення, інструктування, коментування) та практичні заняття в аудиторії (усні та письмові вправи, ілюстрування, демонстрування, ділові ігри, тестування), самостійна робота поза розкладом (сеє)
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК
Базові знання	Наявність широких знань з зовнішньоекономічної діяльності, митного регулювання, декларування товарів
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР01. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.</p> <p>ПР02. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.</p>	<p>К 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>К 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>К 7. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.</p> <p>К 8. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів</p>

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР03. Вміти розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети.</p> <p>ПР05. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.</p> <p>ПР06. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.</p> <p>ПР09. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.</p> <p>ПР12. Вміти глибоко аналізувати проблеми та розв'язувати складні завдання у галузі митної справи.</p>	<p>господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.</p> <p>К 10. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.</p> <p>К 12. Здатність демонструвати поглиблені знання та розв'язувати складні завдання у галузі митної справи.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Державна митна справа як складова частина зовнішньоекономічної політики держави		
Тема 1. Інтегрування митної системи України до світової митної системи.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Проаналізуйте загальносвітову тенденцію щодо мита на імпорتنі товари та ставки мита щодо імпорتنих товарів в Україні. Сформулюйте висновок про готовність України дотримуватись міжнародних норм та правил торгівлі. Сформулюйте етапи еволюції інтеграційних процесів та зазначте специфіку їх митного регулювання. Результати представте у вигляді короткої аналітичної доповіді.
Тема 2. Зона вільної торгівлі між Україною та ЄС.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	На основі вивчення глави 3 «Технічні бар'єри в торгівлі» проаналізуйте наслідки для бізнесу, державного сектору та домогосподарств використання положень: гармонізації технічного регулювання, стандартів та оцінки відповідності; вимог щодо обов'язкового маркування та етикетування. Охарактеризуйте програми допомоги Україні з боку Європейського союзу в контексті секторальної державної підтримки та реалізації проєктів технічної (експертної) допомоги. Завдання необхідно виконати у вигляді короткої аналітичної доповіді.
Тема 3. Рамкові стандарти забезпечення безпеки і спрощення процедур міжнародної торгівлі.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Користуючись мережею Internet охарактеризуйте реформування та модернізацію митної служби країни, яка прийняла Рамкові стандарти. Завдання необхідно підготувати у вигляді короткої аналітичної доповіді.
Тема 4. Здійснення митними органами контролю за окремими видами діяльності підприємств.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Опрацювати правові норми статусу УЕО, що визначені у міжнародних документах, при цьому звернути увагу на основні розбіжності: Міжнародна конвенція «Про спрощення та гармонізацію митних процедур»; Рамкові стандарти безпеки і спрощення міжнародної торгівлі. Завдання необхідно підготувати у вигляді порівняльної таблиці.
Тема 5. Технологічні схеми	Відвідування занять; обговорення	На основі вивчення чинних нормативно-

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
здійснення митного контролю транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон	матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	правових актів, проаналізуйте організацію міжнародних автомобільних перевезень в системі МДП, приділивши увагу наступним питанням: правові основи регулювання міжнародних автоперевезень вантажів; умови та механізми прийняття автоперевізників в категорію учасників Асоціації процедури МДП; правила користування книжкою МДП; порядок митного оформлення книжки МДП.
Модуль 2. Особливості митного контролю і митного оформлення окремих видів товарів		
Тема 6. Сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	На основі вивчення нормативно-правових актів та інформаційних джерел мережі Інтернет дайте письмово відповіді на поставлені питання з проблеми «Торговельна марка як об'єкт права інтелектуальної власності»: класифікація торговельних марок та їх правове значення; порядок одержання свідоцтва України на знак для товарів і послуг; припинення правової охорони торговельної марки; захист прав власників свідоцтва на знак для товарів і послуг.
Тема 7. Порядок переміщення лікарських засобів через митний кордон України.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	На основі чинних нормативно-правових актів, проаналізуйте порядок проведення підтвердження відповідності умов виробництва лікарських засобів вимогам належної виробничої практики. Проаналізуйте механізм державного контролю якості лікарських засобів, що ввозяться в Україну, який здійснюється з метою недопущення обігу фальсифікованих, неякісних та незареєстрованих лікарських засобів. Результати роботи представте у вигляді блок-схеми.
Тема 8. Митне оформлення вантажів гуманітарної допомоги.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	На основі аналізу чинних нормативно-правових актів, які регламентують механізм митного оформлення вантажів з гуманітарною допомогою складіть пам'ятку волонтерам, благодійним фондам та громадським організаціям, що надають гуманітарну допомогу в Україну.
Тема 9. Особливості митного оформлення лісоматеріалів.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	На основі аналізу інформаційних джерел мережі Інтернет проаналізуйте функціонування систем контролю руху деревини в тропічних країнах. Результати роботи представте у вигляді короткої аналітичної доповіді. На основі аналізу інформаційних джерел мережі Інтернет проаналізуйте систему контролю руху деревини в країнах ЄС в контексті їх можливого використання для України. Результати роботи представте у вигляді короткої аналітичної доповіді.
Тема 10. Порядок митного оформлення іноземних інвестицій.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання	На митну територію України фізичною особою – громадянином Німеччини було ввезено, як внесок цієї особи до статутного капіталу

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	самостійної роботи; тестування	підприємства з іноземними інвестиціями, транспортні засоби з отриманням пільги в оподаткуванні ввізним митом. Проте у подальшому, після завершення митного оформлення, перевіркою, проведеною митницею, було встановлено, що зазначений громадянин Німеччини одночасно є громадянином України. У зв'язку з цим митницею було зроблено висновок про протиправне отримання звільнення від сплати ввізного мита, оскільки внаслідок наявності громадянства України така фізична особа не може вважатись іноземним інвестором у розумінні Закону про режим іноземного інвестування. На підставі відповідного акта перевірки підприємству, до статутного капіталу якого було ввезено транспортні засоби, виставлено податкові повідомлення-рішення про донарахування несплачених податкових зобов'язань та відповідних штрафних санкцій. Проаналізуйте дії митниці та встановіть їх правомірність.
Тема 11. Експортний контроль в системі міжнародної безпеки.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	На основі вивчення нормативно-правових актів та інформаційних джерел мережі Інтернет дайте письмово відповіді на поставлені питання: витоки формування режиму експортного контролю; плани всеосяжного контролю; створення міжнародної системи експортного контролю; проблема ядерного та інших видів тероризму.
Тема 12. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України представництвами іноземних держав, міжнародними організаціями та офіційними особами, а також дипломатичними представництвами України, що знаходяться за кордоном	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготуйте доповідь на тему «Становлення інституту дипломатичного представництва у світовій практиці» на прикладі будь-якої країни чи епохи (на власний вибір). На основі вивчення нормативно-правових актів та інформаційних джерел мережі Інтернет дайте письмово відповіді на поставлені питання: привілеї та імунітети дипломатичного представництва; використання привілеїв та імунітетів, відмова від їх використання; виникнення права на привілеї та імунітети, особливості користування ними на території третіх держав; припинення функцій дипломатичного агента та дипломатичного представництва.
Тема 13. Порушення митних правил та відповідальність за них	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Сформулюйте основні нюанси компромісу у справах про порушення митних правил. Результати представте у вигляді короткої аналітичної доповіді.
Тема 14. Контрабанда	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Опишіть напрямки оперативно-розшукового забезпечення протидії контрабанді культурних цінностей. На основі аналізу чинних нормативно-правових актів та інформаційних джерел мережі Інтернет запропонуйте методи та способи вдосконалення законодавства щодо порядку переміщення через

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		митний кордон України культурних цінностей.

Інформаційні джерела

Основні

1. Гребельник О. П. Митна справа: підручник. 4-те вид., оновл. та доповн. К. : Центр учб. л-ри, 2014. 472 с.
2. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. Ірпінь. 2019. 410 с.
3. Дейниченко Г. В., Афукова Н. О. Технічні засоби митного контролю: підручник. Х. : Світ техніки і технологій, 2007. 509 с.
4. Ємченко І. В., Закусілов А. П. Методи і технічні засоби митного контролю: Підручник. К.: Центр навч. л-ри, 2007. 432 с.
5. Кириченко О. В. Митна справа: дист. курс з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, освітньої програми «Товарознавство та експертиза в митній справі». Полтава: ПУЕТ, 2020. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2245>.
6. Митна справа: Навчальний посібник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак, К. О. Дорошкевич, А. В. Тодоцук, М. Г. Бортнікова, Р. Б. Рогальський. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 232 с.
7. Митна справа: підручник / Н. В. Мережко, П. В. Пашко, О. В. Рождественський ; за ред. П. В. Пашка. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 572 с.
8. Митний кодекс України: Кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
9. EU customs union. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/50-years-eu-customs-union_en.
10. World Customs Organization. URL: www.wcoomd.org.

Додаткові

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
2. Кириченко О.В. Практики впровадження авторизованого економічного оператора як допоміжні інструменти для України. Підприємництво, торгівля, маркетинг: стратегії, технології та інновації: матеріали VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Київ, 27 травня 2023 р.). Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. С. 204–207.
3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
4. Руденко Є. Ю., Кириченко О. В. Технічні засоби контролю в аеропортах Європи. майбутнє повітряної безпеки. Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). Полтава : ПУЕТ, 2022. С. 151–153.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Пакет програмного забезпечення MD Office, до якого входять програмні продукти MD Info, MD Explorer, MD Declaration.
3. Дистанційний курс у системі дистанційного навчання ПУЕТ.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Оцінювання здобувачів вищої освіти включає поточний контроль на практичних заняттях, перевірку виконання завдань самостійної роботи, виконання поточних модульних робіт. Поточний тематичний контроль проводиться у формі тестування. Також під час поточного контролю оцінюванню підлягають систематичність роботи, активність при обговоренні проблемних питань. Кількість спроб для виконання тестових завдань з тем та поточних модульних робіт встановлюється у дистанційному курсі навчальної дисципліни.

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvityi-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Освоєння навчальної дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій та практичних занять. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини (хвороба, працевлаштування, стажування тощо), то навчання може відбуватися онлайн в асинхронному режимі, але з дотриманням термінів виконання завдань.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та не допускати випадків академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, списування,

обману, хабарництва. У разі виявлення порушення принципів академічної доброчесності здобувачі вищої освіти отримують зниження балів за завдання поточного та підсумкового контролю, призначення додаткових контрольних заходів.

У ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultatuv-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravya-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro_apel_pidscontr.pdf

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>. Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (2,8 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (7,5 бали); тестування (10 балів); поточна модульна робота (14 балів)	43,3
Модуль 2 (теми 6-14): відвідування занять (4,4 бали); обговорення матеріалу занять (6,8 бали); виконання навчальних завдань (8,5 балів); завдання самостійної роботи (9,5 бали); тестування (13,5 балів); поточна модульна робота (14 балів)	56,7
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності.	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь у наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт здобувач вищої освіти може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо

35-59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю